

Vreedzaam

Blok 2

We lossen ruzies en conflicten zelf op

Voortgezet Gespecialiseerd Onderwijs ZML - deel 1

Les 2.3

Wat ga ik doen, rood, blauw of geel?

Doel Blok 2

Leerlingen kunnen ruzies en conflicten constructief oplossen.

Leskern

Leerlingen leren de drie manieren om te reageren op een conflict.

Concreet: Leerlingen kunnen aan het eind van de les de betekenis van de kleuren van de drie petten vertellen en welke kleur pet het beste is om op een conflict te reageren.

Woorden

hard reageren, stevig reageren, zacht reageren

Materialen

- Een gele pet, een rode pet en een blauwe pet

Vorbereiding

- Bereid een rollenspel voor.

Agenda

- ▶ Binnenkomer
- ▶ Wat gaan we doen en leren?
- ▶ De drie petten
- ▶ Wat hebben we gedaan en geleerd?
- ▶ Afsluiter

▶ Binnenkomer

Doe een binnenkomer, bijvoorbeeld de onderstaande:

Welk dier zou je willen zijn?

Ga met de groep in een kring staan.

Ga de kring rond en vraag: *Als je een dier zou zijn, wat voor dier zou je willen zijn (en waarom)?*

Aanwijzingen voor het omgaan met niveaoverschillen:

Leerroute 2

- Als het voor leerlingen lastig is om vanuit het niets een dier te bedenken, gebruik dan dierenplaatjes (ter ondersteuning) om uit te laten kiezen.
- U kunt de vraag welk dier je wilt zijn ook vervangen door de vraag welk dier de leerling leuk vindt.

Leerroute 4

- Laat de leerlingen het dier dat ze willen zijn uitbeelden en vraag de andere leerlingen te raden welk dier wordt uitgebeeld.
- Vraag ook waarom ze een bepaald dier willen zijn.

► Wat gaan we doen en leren?

Haal terug wat in de vorige les besproken is. Herhaal de begrippen ruzie en conflict en benadruk het belang van afkoelen.

Kondig aan: *Vandaag gaan we leren hoe je op drie verschillende manieren kunt reageren als je boos bent of een conflict hebt.*

Leg kort uit: *We spelen net als de vorige keer een rollenspel: het is dus niet echt wat je ziet, maar gespeeld alsof.* Geef ruimte voor reacties van leerlingen.

► De drie petten

Grijp terug op de les met de vier stoelen, waarin een conflict op een ruzie uitliep. Herhaal dat er een ruzie is als er bijvoorbeeld geslagen of gescholden wordt.

Vertel dat u vandaag drie manieren van reageren laat zien als je boos bent of een conflict hebt en dat er mogelijkheden zijn om een ruzie te voorkomen.

Leg midden in de kring de drie petten neer en verklaar aan de leerlingen dat deze petten te maken hebben met de drie manieren.

Zet de rode pet op. Vraag uw collega/assistent (of een leerling) om ook in de kring te komen staan met een voetbal aan zijn voet.

U vraagt uw medespeler of u mee mag doen. Het antwoord is nee. U vraagt het nog eens, nadrukkelijker, met argumenten, maar het antwoord blijft: nee. U wordt heel boos, u gaat schelden, u pakt de bal af en u duwt uw medespeler.

Stop het spel en laat het een paar tellen stil zijn.

Vraag de leerlingen of ze een conflict of een ruzie hebben gezien en hoe ze dat weten.

Geef opstekers voor goede antwoorden.

Wijs vervolgens op uw rode pet en zeg: *Dit is de rode manier om op een conflict te reageren. Het is een harde manier, **hard reageren**, je zin doordouwen, er komt ruzie van.*

Zet nu de blauwe pet op en zeg dat u het spel nogmaals gaat spelen.

U vraagt weer aan uw medespeler of u mee mag doen. Het antwoord is weer nee. U kijkt sip, u haalt uw schouders op en loopt zonder iets te zeggen weg.

Vraag de leerlingen of ze een conflict of een ruzie hebben gezien en hoe ze dat weten.

Geef opstekers voor goede antwoorden.

Laat het een paar tellen stil zijn en zeg: *Dit is de blauwe manier om op een conflict te reageren. Het is een zachte manier, **zacht reageren**. Je zegt eigenlijk: laat maar zitten. Er komt geen ruzie, maar zelf word je er niet blij van. Wat vinden jullie van de blauwe manier?*

Geef leerlingen de gelegenheid te reageren.

Zet ten slotte uw gele pet op.

U vraagt weer aan uw medespeler of u mee mag doen. Het antwoord is weer nee. U vraagt: *Waarom niet?* De ander zegt: *Omdat een ploeg dan één speler meer heeft en dat is niet eerlijk.* U vraagt: *Mag ik morgen wel meedoen?* De ander zegt: *Ja hoor, morgen is prima!*

Vraag de leerlingen of ze een conflict of een ruzie hebben gezien (of geen van beide) en hoe ze dat weten. Geef opstekers voor goede antwoorden.

Zeg vervolgens: *Dit is de gele manier om op een (mogelijk) conflict te reageren. Het is een stevige manier, **stevig reageren**. Je gaat praten om een oplossing te vinden waar je allebei blij van wordt. Er komt geen ruzie. Wat vinden jullie van de gele manier?*

Geef leerlingen de gelegenheid te reageren.

Aanwijzingen voor het omgaan met niveauverschillen:

Leerroute 2

- Stel uw doelen niet te hoog. Dat leerlingen de drie manieren zien is al heel mooi. Verwacht niet dat ze hier meteen iets mee kunnen. Dit vraagt om veel herhaling, zeker op momenten dat er sprake is van een conflict.

Leerroute 4

- Nodig leerlingen uit om (samen met u) een rollenspel te spelen. Laat hen de inhoud kiezen en welke pet u op doet. Laat leerlingen vervolgens verwoorden hoe ze konden zien dat u rood (hard), blauw (zacht) of geel (stevig) reageerde.

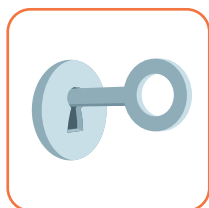

► Wat hebben we gedaan en geleerd?

Laat de leerlingen kort reflecteren op de afgelopen les. Wat heb je van deze les geleerd? Welke manier van reageren werkt volgens jou het beste? Laat een paar leerlingen een antwoord geven.

Vat samen: *We hebben gezien dat er drie manieren zijn om op een conflict te reageren: hard, de rode pet, zacht, de blauwe pet, en stevig, de gele pet.*

Met de blauwe pet komt er dan geen ruzie, maar je wordt er zelf niet blij van. Met een gele pet op zoek je samen naar oplossingen die jullie allebei goed vinden. Dan wordt het conflict geen ruzie, maar een nieuwe mogelijkheid om samen iets te doen! De komende tijd gaan we oefenen om bij conflicten allebei de gele pet op te zetten! (letterlijk of figuurlijk)

► Afsluiter

Doe een afsluiter, bijvoorbeeld de onderstaande:

Hoe voel je je?

De leerlingen zitten in de kring. Vraag aan elke leerling om in één woord te omschrijven hoe hij zich voelt.

Aanwijzingen voor het omgaan met niveauverschillen:

Leerroute 2

- Vraag de leerlingen met hun gezichtsuitdrukking te laten zien of ze blij, boos, verdrietig of moe zijn.

Leerroute 4

- Stel een aantal leerlingen de vraag hoe ze zich voelen en waardoor het komt dat ze zich zó voelen.

Vervolgactiviteiten

Gesprek

Doet zich een conflict voor in de klas of op het schoolplein, bespreek hoe er is gereageerd en welke pet de leerling op dat moment op had.

Reminders

Hang (afbeeldingen van) de drie petten op belangrijke punten in het schoolgebouw duidelijk zichtbaar op: in de aula, op een raam grenzend aan de speelplaats, in de fietsenstalling, enzovoort.

Stimuleer daarmee leerlingen in alle omstandigheden te denken aan de (fictieve) gele pet.

Online

Ook online kun je op deze drie manieren reageren.

Bespreek met elkaar hoe dit er in een whatsappgesprek uit zou kunnen zien. Gebruik je woorden of juist emoticons?

Ouders

Maak een papier met daarop de drie gekleurde petten en de bijbehorende uitleg en vraag de leerlingen om dit papier mee naar huis te nemen en te laten zien aan hun ouders.

Woordmuur

hard reageren

rode pet: fel reageren,
jouw zin doordrijven

zacht reageren

blauwe pet: weglopen van de situatie,
een conflict uit de weg gaan

stevig reageren

gele pet: reageren om samen
tot een oplossing te komen